

Zusters Derde-Ordelingen te Weert in 1453.

Negen jaren voordat de Minderbroeders in Weert kwamen, verleende graaf Jacob I van Horne aan vrouwelijke religieuzen van de Derde Orde in een bezegelde brief verschillende rechten.

De authentieke brief, welke in het gemeente-archief van Weert berust en welke wij hier laten volgen, levert enige moeilijkheid op.

Zeer waarschijnlijk is zij gericht geweest tot de Zusters van de Kongregatie van Windesheim, wier klooster — Maria-Wijngaard genaamd — gelegen was in de Maasstraat te Weert, ter plaatse waar nu de Zusters Birgittinessen wonen.

In de inleiding op de Kronijk uit het klooster Maria-Wijngaard,

uitgegeven in 1875, vinden wij omtrent de oorsprong van dit klooster het volgende aangetekend.

Drie jonge dochters uit Weert — aldus de inleiding op de kroniek — afkerig van het gewoel der wereld, hadden het besluit opgevat om samen te gaan wonen, ten einde God in de afzondering vrijer te kunnen dienen ; al spoedig sloten onderscheidene dochters, door dezelfde geest van godsvrucht beziel, zich bij haar aan en vormden met haar een geestelijke vereniging. Hare huiskapel werd in 1442, door den Luiksen wij-bisschop Dionysius Stephani, plechtig ingezegend. Aanvankelijk volgden deze nonnen de Regel van den H. Franciskus, doch gingen reeds in 1450 over tot de orde van den H. Augustinus en traden in verbinding met de kongregatie van Windesheim.

Volgens den uitgever van de kroniek was het klooster Maria-Wijn-gaard slechts onderworpen aan de visitatie van Windesheim, genoot de voorrechten dier vereniging, doch was geen lid van die kongregatie.

Een der eerste aantekeningen in de kroniek zelf luidt als volgt :
1450 In 't vijftigste jaer daernae so heeft die bisschop die susteren besloten en gewijdt in Augustinus-orden, mer daer bleef er sommige in Franciscus-orden.

In verband hiermee is de brief van graaf Jacob, waarin gesproken wordt van ten hoogste zestig zusters, die in het klooster mogen wonen, des te meer merkwaardig.

Wir Jacob Greue toe Huerne here tue Althonae toe Montengys und toe Corttersem doin kont allen luyden / Ende bekenne mit dese brieue voer onss eruen ende naecomelingen dat wir beliefs ende consentiert hebben / belieuen ende consentieren mit desen brieue sulcke vergaderinge van susteren vander derden, Regulen sinte franciscus orden / Als vergadert sijn toe Weerd in onsen lande van Huerne / ende hebben denseluen omme goetz willen ende toe verbeteringhe honre Neringen privilegien ende vesten gegont ende gegeuen als hier nae beschreuen volgen / Inden iersten dat alle eruen ende guedt gereydt ende ongereydt / dat tij nu op dach datum des briefs hebben ende besitten van nu voert aen erflick ende ewelick sullen hebben ende behalden ende dessgelijcks moegen die susteren die daer in sijn off hiernaemaels comende weerden hoere wederlijck erue ende guedt daer in brengen / en dat hoere leuen lanck besitten / ende voert erflick daerinne laeten / Beheltelick dat die noiste erffgenamen sulgher suster die hoer goet alsoe daer inne bringende werde mach bynnen den noisten Jaere nae hoere doet dat erue off erflick guede loessen mit seuen penningen daer dat erue acht penningen weerd wese / dat is eyn guet twintich gulden weerd is mach die naeste erffgename lossen mit achteenhaluen / ende / alsoe voert nae beloupe des guets / mit beloupe des gelts / Ende alle vuersz. punten sullen staen in sulcken vuerwaarden Soe wat guets sij nu hebben off hernamaels krijgen / dat

sij onss daer van Schatz dienstes beeden ende Rechtz gehoersam sullen sijn ende dat off die guede van onss off van onsen Ampluyden ontfangen gueden ende ontgueden gelijk als des guets recht gelegen ende aen hoen comen is / ende beheltelijck onss ende onsen naecomelingen onser heirlicheyt ende Rechten ende sij en sullen boeuen tzestich personen nyet halden / soe byechter / mueder / ende susteren / Des tue orkonden hebben wir Jacob Greue tue Huerne vuers. onsen Siegel aen desen brieff doen hanghen inden Jaere onss Heren dusent vierhundert ende drijenvijftich... opden Sondaghe...

zegel in groene was.